

HELSINGIN YLIOPISTO: LASTENANESTESIOLOGIAN JA TEHOHOITOLÄÄKETIETEEN LISÄKOULUTUSOHJELMA

Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan lastenanestesiologian ja tehohoitolääketieteen lisäkoulutusohjelman tavoitteena on koulutuksen suunnitelmallinen kehittäminen ja alan erityisosaamisen laajentaminen myös yliopistosairaaloiden ulkopuolelle. Tämä koulutusohjelma on tarkoitettu kaikille anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkärin oikeuden saavuttaneille.

I Käytännön työpaikkakoulutus

Palvelu päätoimisena lääkärinä lastenanestesiassa ja tehohoidossa:

HYKS/ Uusi lastensairaala, Anestesia- ja leikkausosasto

HYKS/ Uusi lastensairaala, teho-osasto

HYKS/Silmä-Korvasairaala (SiKo), Anestesia- ja leikkausosastot

Muussa Helsingin yliopistollisen lääketieteellisen tiedekunnan hyväksymässä koulutusyksikössä Suomessa tai ulkomailla

Lisäkoulutusohjelma sisältää kaksi (2) vuotta päätoimista palvelua Uuden Lastensairaalan lastenanestesian ja tehohoidon yksiköissä, josta ajasta enintään yksi vuosi voidaan korvata palvelulla Silmä-korvasairaalassa, tai muussa tiedekunnan hyväksymässä koulutusyksikössä. Lyhin hyväksyttävä palveluaika on yksi kuukausi. Palvelusta on oltava vähintään kuusi kuukautta, ja enintään 12 kuukautta lasten tehohoidon osuutta. Kliinisestä palvelusta voidaan enintään kuusi kuukautta korvata tieteellisellä työllä lasten anestesiologian ja tehohoitolääketieteen tutkimusprojekteissa HYKS:n Uudessa lastensairaalassa tai muussa tiedekunnan hyväksymässä koulutusyksikössä.

II Koulutuksen sisältö

Koulutuksen tulee muodostaa mielekäs ja tasapainoinen kokonaisuus kaikilla osa-alueilla, joita ovat lasten anestesiatiot ja sedaatiot, eri erikoisalojen potilaiden anestesian erityispiirteet, lasten kivunhoito, lasten nestehoito, lasten puudutukset, leikkaussalin ulkopuolisten toimenpideyksiköiden anestesiatiot, päiväkirurgia, lasten elvytys, korva-nenä-kurkkutautien anestesiatiot sekä lasten tehohoito. Koulutuksen tulee sisältää kaikki olennaiset vaikean ilmatien hallintamenetelmät sekä kanyloinnit. Koulutettava rekisteröi suorittamansa anestesiatoimenpiteet lokikirjaan, jonka kouluttaja tarkastaa kuuden kuukauden välein. Koulutusaikana koulutettavan tulee saada riittävä ja tasapainoinen määrä kliinisiä suoritteita kaikilta lisäkoulutusohjelman osa-alueilta.

Teho-osastojaksoon tulee kuulua kattavasti eri-ikäisten lasten keuhkojen, verenkierron, aivotuotojen ja aineenvaihdunnan häiriöiden tunnistamista sekä ventilaattorihoitojen, ravitsemushoidon ja vasoaktiivisen lääkehoidon suunnittelua ja toteutusta. Koulutettavan tulee perehtyä lasten tehohoidon pisteytysjärjestelmiin. Koulutettavan on osallistuttava monialaisiin hoitoeettisiin neuvotteluihin. Koulutettava kirjaa lokikirjaansa annetut tehohoitoon kuuluvat

hoidot ja hoitotoimenpiteet sekä niiden potilaiden diagnoosit ja tehohoito-indikaatiot, joiden hoidossa koulutettava on ollut kokonaisvaltaisesti mukana.

Koulutuksen yleiset tavoitteet

- Kattava teoreettinen tieto lastenanestesiassa ja tehohoidossa
- Hyvä ja kattava kliininen kokemus ja tekniset taidot monimutkaisten kliinisten ongelmien tunnistamiseksi ja hoitamiseksi
- Soveltuvan lääketieteellisen teknologian ja ohjelmistojen hallinta
- Tehohoidon osalta eettisten pääperiaatteiden tuntemus ja kyky selviytyä kaikenikäisten lasten tehohoitoon liittyvissä psykologisissa ja sosiaalisissa ongelmissa; potilaan ja omaisten kohtaaminen ja hoitaminen
- Riittävät valmiudet koskien elvytystä, kivunhoitoa ja ensihoitoa lapsilla
- Valmius toimia asiantuntijana oman alansa ja reuna-alueiden erityiskysymyksissä
- Valmius opetus-, kehittämis-, ja tutkimustyöhön
- Kyky tehdä moniammatillista tiimityötä.

III Teoreettinen koulutus

Teoreettista kurssimuotoista koulutusta tulee hankkia 60 tuntia. Opetus voi olla alueellista, valtakunnallista tai kansainvälistä. Koulutettavan tulee osallistua koulutusyksikön järjestämiin omiin koulutuskokouksiin, sekä muihin kouluttajan kanssa sovittuihin alan koulutustilaisuuksiin, kuten Suomen Anestesiologiyhdistyksen lasten anestesia-alajaoksen järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Suositellaan, että koulutettava osallistuu ainakin yhteen alaan liittyvään kansainväliseen kongressiin kouluksensa aikana. Sopivia kansainvälisiä kongresseja, joissa on myös kattava lasten anestesiologian ja tehohoitolääketieteen ohjelma ovat esim. vuotuiset Euroanaesthesia-kongressi (ESA, Euroopan anestesiologiayhdistyksen kongressi) sekä Euroopan lasten Anestesiologikongressi (ESPA) ja kahden vuoden välein pidettävä SSAI-kongressi (Skandinaavinen anestesiologian ja tehohoitolääketieteen kongressi).

IV Kuulusteluvaatimukset

Kirjallinen kuulustelu (tarvittaessa valtakunnallinen) järjestetään erikoislääkärikuulustelujen yhteydessä. Kuulustelussa on pääsääntöisesti kolme essee-kysymystä. Tentin pituus on 2h 55 min (sähköinen EXAM-tentti). Vastaukset tarkistaa aina kaksi anestesiologian (tai anestesiologian ja tehohoidon) dosenttia. Kuulusteluun voi osallistua aikaisintaan viimeisen pätevytymisvuoden aikana.

Kuulustelussa vaadittava kirjallisuus (uusimmat painokset):

- Gregory GA. Pediatric Anesthesia. New York, Churchill Livingstone 2012.
- Baum VC & O'Flaherty JE. Anesthesia for genetic, metabolic, dysmorphic syndromes of childhood. Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, soveltuvien osin.
- Coté CJ. Pediatric anesthesia. Kirjassa: Miller RD, ym. toim. Miller's Anesthesia. 8. painos. Philadelphia: Elsevier Churchill Livingstone 2015, s. 2757–2798.

Lastenanestesiologian ja tehohoitolääketieteen lisäkoulutusohjelma Helsingin yliopisto

Kolme viimeistä vuosikertaa (lastenanestesiologiaa ja tehohoitolääketiedettä koskevat artikkelit):

- Ped Anaesth
- Anesthesiology
- Br J Anaesth
- Ped Crit Care Med
- Intensive Care Med
- Anesth Analg
- Acta Anaesthesiol Scand
- Eur J Anaesthesiol

Vastuuhenkilöt ja kouluttajat

Lisäkoulutusohjelman vastuuhenkilö on Helsingin yliopiston anestesiologian dosentti Tomi Taivainen, joka on myös vastuullinen paikallinen kouluttaja (lasten anestesiologian perusteet, järjestely, farmakologia). Muina kouluttajina toimivat dos. Arja Hiller (päiväkirurginen anestesia, kivunhoito ja –tutkimus), LT Johanna R. Hästbacka (pediatrinen tehohoitolääketiede), LT Sini Saarinen (elvytys ja ensihoito), dos. Paula Rautiainen (tehohoitolääketiede), LT Riikka Palo (sydänanestesia), LT Hanna Pitkänen (hemostaassi, hyytymishäiriöt), LKT Jukka Pouttu (onkologinen anestesia ja kroonisen kivunhoito), LT Heli Salmi (pediatrisen anestesiologian erityispiirteet sekä kaikki Uuden lastensairaalan erikoislääkärit. SIKO:ssa vastaavana kouluttajana toimii LT Mika Isohanni. Koulutusohjelman hyväksytysti suorittaneet saavat todistuksen.